

1 ONDERWERP AANVRAAG

De aangevraagde activiteit omvat het geschikt maken van 135 hectare waterbodem ten noordwesten van de Vondelingenplaat in de Oosterschelde voor het verwateren van mosselen. Dit als additionele voorziening voor het geval er, in de zomerperiode bij hogere watertemperaturen, op de reguliere verwaterpercelen in De Kom van de Oosterschelde sprake is van de aanwezigheid van een verontreiniging of organisme dat gevaarlijk kan zijn voor de volksgezondheid (zoals in 2016 het neurotoxine TTX). Door de beschikbaarheid van een dergelijke additionele voorziening kan door risicospreiding worden voorkomen dat de mosselhandel in het hoogseizoen voor een aanzienlijk deel stilvalt en de mosselsector daardoor een groot verlies aan omzet heeft.

De aangevraagde activiteit kan tot effecten leiden op de beschermde natuurwaarden het Natura 2000-gebied Oosterschelde

Voor een uitgebreidere beschrijving van de voorgenomen activiteit wordt kortheidshalve verwezen naar de passende beoordeling behorende bij de aanvraag.

2 PROCEDURE

Op 14 april 2017 ontving ik uw aanvraag (kenmerk DGAN-DAD/17055884). Bij e-mail van 14 april 2017 aan dhr. (met cc. aan dhr.) heb ik de ontvangst van uw aanvraag bevestigd.

3 WETTELIJK KADER

3.1 Relevante artikelen Wet natuurbescherming

In relatie tot het betrokken Natura 2000-gebied zijn in deze relevant de artikelen 2.7, lid 2, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) en 2.8, lid 1, van de Wnb, artikel 2.7, lid 1, sub b, Besluit natuurbescherming (hierna: het Besluit).

De exacte wetsteksten zijn te raadplegen op www.overheid.nl onder 'wet- en regelgeving'.

3.2 Bevoegdheid

De voorgenomen activiteit valt onder artikel 1.3, lid 1, onder f, eerste punt, van het Besluit, luidend: niet-handmatige schaal- en schelpdiervisserij, met inbegrip van het invangen van schelpdierenzaad en van schelpdiercultures en het uitzetten van schelpdieren.

Op deze basis van artikel 1.3, lid 5, van de Wnb en artikelen 1.2 en 1.3 van het Besluit is de Minister van Economische Zaken (hierna: EZ) bevoegd tot vergunningverlening op basis van artikel 2.7, lid 2, van de Wnb. Op basis van de

portefeuilleverdeling tussen de Minister van EZ en de Staatssecretaris van EZ is deze bevoegdheid belegd bij de Staatssecretaris.

Op grond van artikel 1.3, lid 5, van de Wnb, artikelen 1.2 en 1.3 van het Besluit en het Besluit mandaat, volmacht en machtiging voor EZ (Staatscourant 29 december 2014, nr. 36678) laatstelijk gewijzigd 14 december 2016 (Staatscourant nr. 68503) in samenhang met het Besluit ondermandaat, volmacht en machtiging voor het directoraat-generaal Agro en Natuur van het Ministerie van EZ (Staatscourant 3 februari 2015, nr. 2582), is de directeur of een MT-lid van de directie Natuur & Biodiversiteit van het Ministerie van EZ namens de Staatssecretaris van EZ, gemachtigd inzake besluitvorming over vergunningaanvragen op grond van artikel 2.7, lid 2, van de Wnb.

3.3 Vergunningplicht

De aangevraagde activiteit kan mogelijk de kwaliteit doen verslechteren van of een significant verstorend effect hebben op de in hoofdstuk 4 genoemde beschermde natuurwaarden.

3.4 De beoordeling van projecten en andere handelingen

3.4.1. Project

De door u voorgenomen activiteit is een project in de zin van artikel 2.7, lid 2 Wnb dat, afzonderlijk of in cumulatie met andere plannen of projecten kan leiden tot significante gevolgen (gevaar) voor de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura-gebied. Het betreft de uitvoering van bouwwerken of de totstandbrenging van andere installaties of (materiële) werken en andere (materiële) ingrepen in het natuurlijke milieu of landschap, inclusief de ingrepen voor de ontginning van bodemschatten. De door u voorgenomen activiteiten zijn te beschouwen als 1 project omdat zij onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.

3.4.2. Passende beoordeling

Voor een project dat, afzonderlijk of in cumulatie kan leiden tot significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen, kan alleen een vergunning verleend worden als een passende beoordeling (hierna: PB) gemaakt is door de aanvrager, rekening houdend met instandhoudingsdoelstellingen van het gebied. De bij de aanvraag gevoegde PB biedt de grondslag voor de (nadere) vaststelling van de aard en omvang van de gevolgen (mede gelet op de eventuele cumulatie van gevolgen) en de wijze waarop in mitigatie is voorzien. In de PB zijn de effecten getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen uit het aanwijzingsbesluit betreffende Natura 2000 gebied Oosterschelde. Een PB is niet vereist wanneer sprake is van een project dat direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied. Een PB is evenmin vereist wanneer sprake is van de herhaling of voortzetting van een plan of project waarvoor al eerder een passende beoordeling is gemaakt en wanneer een nieuwe PB geen nieuwe inzichten kan opleveren.

De gevraagde vergunning kan slechts verleend worden, indien ik mij ervan heb kunnen verzekeren dat de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied

niet aangetast zullen worden. In het onderstaande volgt mijn beoordeling van de effectenanalyse zoals neergelegd in de PB.

4 INHOUDELIJKE BEOORDELING

4.1 Afbakening

Gebied

Het voorgenomen project vindt plaats op 135 hectare waterbodem (sublitoraal) ten noordwesten van de Vondelingeplaat in het N2000-gebied Oosterschelde. Zie hiervoor de locatieaanduiding in de passende beoordeling (kaart 1 op blz. 9 en de bijlage 1 (detailkaart)).

Gevolgen

Ten behoeve van de beoordeling van de gevolgen is geïnventariseerd welke in redelijkheid denkbare typen gevolgen onderzocht moeten worden. Dit betreft:

- Kwaliteitsverandering van habitattypen door bodemberoering
- Kwaliteitsverandering van habitattypen door stikstofdepositie
- Verstoring van zeehonden door bodemberoering (vertroebeling en effect op bodemleven)
- Verstoring (door geluid en/of visueel) van zeehonden en beschermde vogelsoorten

Natuurwaarden

De natuurwaarden die door de genoemde gevolgen beïnvloed kunnen worden zijn:

- Habitattypen: Grote baaien (H1160) en mogelijk ook stikstofgevoelige habitattypen.
- Habitatsoorten: Gewone zeehond
- Vogelrichtlijnsoorten: diverse vogelsoorten die rusten of foerageren op de nabijgelegen droogvallende zandplaten, dan wel op het open water ter plaatse van de voorgenomen activiteit.

De diverse beschermde waarden en de relevante instandhoudingsdoelstellingen van het betrokken Natura 2000-gebied staan vermeld op www.rijksoverheid.nl ('Onderwerpen' > 'Landbouw, natuur en voedsel' > 'Natuur en Biodiversiteit' > 'Natura 2000').

Conclusie afbakening

Ik ben van oordeel dat de afbakening van het gebied, gevolgen en natuurwaarden dat door de aangevraagde activiteit beïnvloed zou kunnen worden in de PB op een juiste wijze heeft plaatsgevonden.

4.2 Mogelijke effecten en mitigatie

4.2.1 Habitattype Grote baaien (H1160)

Er gaat geen oppervlakte van het habitattype verloren, er is alleen mogelijk sprake van geringe effecten op de kwaliteit. Voor zo ver er effecten kunnen optreden door het geschikt maken van de percelen, zijn deze tijdelijk en beperkt

van omvang (in relatie tot de totale oppervlakte van het habitatype). Doordat het bodemleven ter plaatse vooral bestaat uit opportunistische soorten van een dynamisch milieu kan de natuurlijke situatie zich snel herstellen. De effecten zijn derhalve ook niet blijvend. Dit geldt ook voor het eventuele gebruik van de percelen als verwatergebied. Ik onderschrijf de conclusies van de passende beoordeling.

Om de conclusies te borgen neem ik het voorschrift op dat het totaal aan verwaterpercelen dat op enig moment in gebruik mag zijn niet méér bedraagt dan 480 hectare (het tot 2017 maximaal beschikbare areaal aan verwaterpercelen).

Op de reguliere verwaterpercelen in de Kom mogen, onder strikte voorwaarden en uitsluitend indien daarvoor door het ministerie van EZ een Wnb-vergunning is verleend, ook partijen geïmporteerde mosselen worden verwaterd. Uitbreiding van het areaal verwaterpercelen op een andere locatie, gecombineerd met eventuele mosseltransporten tussen deze locaties, zou kunnen leiden tot extra risico's ten aanzien van verspreiding van eventuele invasieve exoten en probleemsoorten. Om dit te voorkomen neem ik enkele specifieke voorschriften op.

Een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen is uit te sluiten. Er is geen sprake van verslechtering van natuurlijk habitat in het betreffende Natura 2000-gebied.

4.2.2 Habitatsoort Gewone zeehond (H1365)

Zeehonden kunnen niet met een mosselkor worden gevangen en de activiteit wordt niet geacht een negatief effect op het foerageergedrag van zeehonden te hebben. De percelen bevinden zich ook op een zodanige afstand van de vaste lig- en verblijfplaatsen op droogvallende platen dat er geen sprake zal zijn van verstoring van enige betekenis. Ik onderschrijf de conclusies van de passende beoordeling. Om te borgen dat verstoring van zeehonden niet zal voorkomen wordt in de vergunning het voorschrift opgenomen dat tot zeehonden die rusten op drooggevallen platen een afstand van 1200 meter moet worden aangehouden.

Een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen is uit te sluiten. Er is geen sprake van verslechtering van natuurlijk habitat in het betreffende Natura 2000-gebied en ook geen significante verstoring van de soort.

4.2.3 Vogelrichtlijnsoorten

De voorgenomen activiteit kan mogelijk leiden tot verstoring van diverse voor dit gebied aangewezen broedvogels en niet-broedvogels. Eventuele effecten beperken zich tot de zomerperiode, waardoor effecten op wintergasten, zoals de brilduiker, bij voorbaat kunnen worden uitgesloten.

Omdat de projectlocatie in het sublitoraal is gelegen (niet-droogvallend) en de activiteiten met betrekking tot het verwateren worden uitgevoerd bij hoogwater, wanneer de soorten die op de droogvallende platen foerageren zich vooral op de

hoogwatervluchtplaatsen bevinden, kunnen versturende effecten op deze soorten worden uitgesloten.

Voor soorten die op het open water rusten en/of foerageren geldt dat, indien er al sprake is van verstoring, er in de directe omgeving voldoende water van gelijke kwaliteit beschikbaar is als alternatief en uitwijkmogelijkheid. De kwaliteit van de locatie als foerageergebied neemt niet af. Ik onderschrijf de conclusies van de passende beoordeling. Om te borgen dat verstoring van groepen vogels niet zal voorkomen wordt in de vergunning het voorschrift opgenomen dat tot groepen vogels die op het water rusten of foerageren een afstand van 500 meter moet worden aangehouden.

Een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen is uit te sluiten. Er is geen sprake van verslechtering van leefgebied in het betreffende Natura 2000-gebied en ook geen significante verstoring van de soorten.

4.2.4 Stikstofdepositie op habitattypen

Op 23 maart 2017 is voor dit project een berekening uitgevoerd met AERIUS Calculator (kenmerk: RzvFCPesAbis). Hieruit blijkt dat er door de voorgenomen activiteit, indien deze plaatsvindt, binnen enig Natura 2000-gebied een maximale stikstofdepositie kan worden veroorzaakt van 0,64 mol/ha/jr, met een maximum van 0,24 mol/ha/jr op stikstofgevoelige habitattypen. Deze deposities zijn minder dan de grenswaarde van 1,0 mol/ha/jr zoals gesteld in art. 2.12, eerste lid, onderdeel a, onder 1° van het Besluit natuurbescherming. Dit betekent dat voor de voorgenomen activiteit met betrekking tot het aspect stikstof geen Wnb-vergunning is vereist. Er wordt voor dit project dan ook geen beroep gedaan op de ontwikkelingsruimte van de programmatische aanpak stikstof (PAS).

4.3 Cumulatie

Bij vergunningverlening voor een project dient een beoordeling plaats te vinden van de cumulatieve gevolgen indien het project, afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of handelingen, significante gevolgen kunnen hebben voor het desbetreffende Natura 2000-gebied. Vergunning kan alleen verleend worden als het project afzonderlijk of in combinatie met andere projecten geen significante gevolgen heeft.

Ik heb hiervoor reeds geconcludeerd dat de uitvoering van de voorgenomen activiteit zelfstandig beschouwd, niet kan leiden tot een verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in het betreffende Natura 2000-gebied of een significant versturend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het betreffende gebied is aangewezen.

Ik concludeer dat in de aangeleverde PB een volledige en juiste cumulatie-toetsing is uitgevoerd.

5 CONCLUSIE VERGUNNINGVERLENING

Met de door u uitgevoerde PB als bedoeld in artikel 2.8, lid 1, van de Wnb, en de daarbij behorende documenten, is de zekerheid verkregen dat met het uitvoeren

van de aangevraagde activiteit, rekening houdend met de relevante instandhoudingsdoelstellingen en met inachtneming van de in de vergunning opgenomen voorschriften, waaronder mitigerende maatregelen, geen aantasting zal optreden van de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied Oosterschelde.

Op grond van het bovenstaande ben ik van mening dat de gevraagde vergunning, onder de opgenomen voorschriften en beperkingen, kan worden verleend.